

Over vijvermanden en waterlelies

In een natuurlijke vijver wortelen vijverplanten in de bodem. Leg je zelf een vijver aan, dan plant je ze beter in speciale vijvermandjes. Wij leggen uit waarop je moet letten bij de aankoop en het gebruik van vijvermanden.

Vijvermanden voor waterplanten

Tegenwoordig biedt elk vijvercentrum een uitgebreid assortiment vijvermanden aan in diverse vormen en groottes. Ze mogen dan wel weinig natuurlijk ogen, deze plastic vijvermanden zijn handig, duurzaam en goedkoop vergeleken met hun voorgangers. In het verleden gebruikte men namelijk houten kratten en rieten manden in kleine vijvers, en betonnen ingebouwde plantbakken in grote vijvers. Vijvermanden zijn erg handig, omdat ze de waterplanten in toom houden. Heel wat vijverplanten, lelies bijvoorbeeld, woekeren als je ze vrij in de bodem plant. Eigenlijk kan je zeggen dat de manden de groei van de planten ietwat belemmeren, maar dan in positieve zin. Als je de planten goed onderhoudt en geregeld bemest, zullen ze er weinig van merken. Ondertussen houd jij de waterflora goed onder controle in de vijver. Het vijveronderhoud zal ook heel wat gemakkelijker verlopen. Je kan de mandjes uit het water tillen en de planten op de oever snoeien, verpotten of scheuren. Ze hoeven ook niet steeds op dezelfde plaats gezet te worden, je kan de vijverbepanting naar hartelust herschikken. Gebruik geen gewone bloempotten in de vijver. Deze zijn niet stabiel genoeg, waardoor ze met een windvlaag wel eens durven omwaaien, zeker bij grote vijverplanten. Vijvermanden hebben daarentegen een veel bredere en dus ook stabielere basis. Daarnaast hebben heel wat vijverplanten een goede gasuitwisseling nodig voor een optimale groei. Denk daarbij aan waterlelies en diepwaterplanten. In een gesloten pot met slechts enkele gaten verslechtert de compost erg snel, waardoor wortelstokken afsterven en planten slecht groeien.

Aankooptips voor vijvermanden

Let op deze aspecten bij de aankoop van vijvermandjes:

- Koop mandjes van een goede kwaliteit: kies sterk plastic en een versterkte bovenrand. Je wil immers niet dat de mandjes scheuren bij het verplaatsen.
- Kies vijvermanden met wanden in de vorm van een raster met kleine gaatjes.
- Kies een vijvermand "op de groei": De grootte die de waterplant uiteindelijk zal aannemen, bepaalt de grootte van de vijvermand. Zo hebben waterlelies die flink uit de kluiten kunnen groeien, grote vijvermanden nodig, men spreekt zelfs van vijverremmers.

Vijvermanden zelf maken

Handige Harry's kunnen zonder al te veel moeite zelf vijvermandjes in elkaar knutselen. Het enige wat je nodig hebt, is waterproof gaas en tuindraad. De mandjes mogen immers niet roesten. Kies stevig gaas met zo klein mogelijke gaatjes.

Voor een rechthoekig mandje:

- Met een draadtang knip je de waterproof gaas op maat.
- Knip vervolgens de hoeken eruit.
- Daarna plooi je het gaas in het gewenste formaat.
- Ten slotte zet je alles vast met tuindraad.

Planten in vijvermanden

Hoe plaats je planten in de vijvermandjes?

- Bedek de binnenkant van de vijvermandjes met doek met microperforaties. Zo voorkom je dat er vijveraarde in het water terecht komt.
- Vul het mandje met verse vijveraarde.
- Maak de vijveraarde vochtig met een fijne sproeikop. Zo

weet je zeker dat alle lucht eruit is. Plaats de vijverplant in een kuiltje in het midden van de mand.

- Bedek het kuiltje terug met vijveraarde.
- Druk de plant stevig aan in de vijveraarde en besproei het grondmengsel opnieuw.
- Bedek de vijveraarde ten slotte met fijn grind, zodat vissen niet in de mandjes gaan woelen.

Vijvermandjes in het water plaatsen

Het is niet zo eenvoudig om een gevulde vijvermand in de vijver te plaatsen vanwege het gewicht. Je moet kost wat kost vermijden dat de mand in het vijverwater valt, want dan bevuilt je het water.

Hoe ga je best te werk?

Trek waterdichte kledij aan en ga de vijver in; in de zomer kan je ook gewoon je zwemtenue aantrekken. Neem de mandjes van de vijverrand of laat iemand ze jou aanreiken.

Waterlelies zijn zonder meer de ultieme vijverplant met hun mooie vormen en exquise kleuren variërend van wit, geel tot roze en rood. Wij leggen je uit hoe je deze waterplanten optimaal verzorgt.

Nymphaea of waterlelie

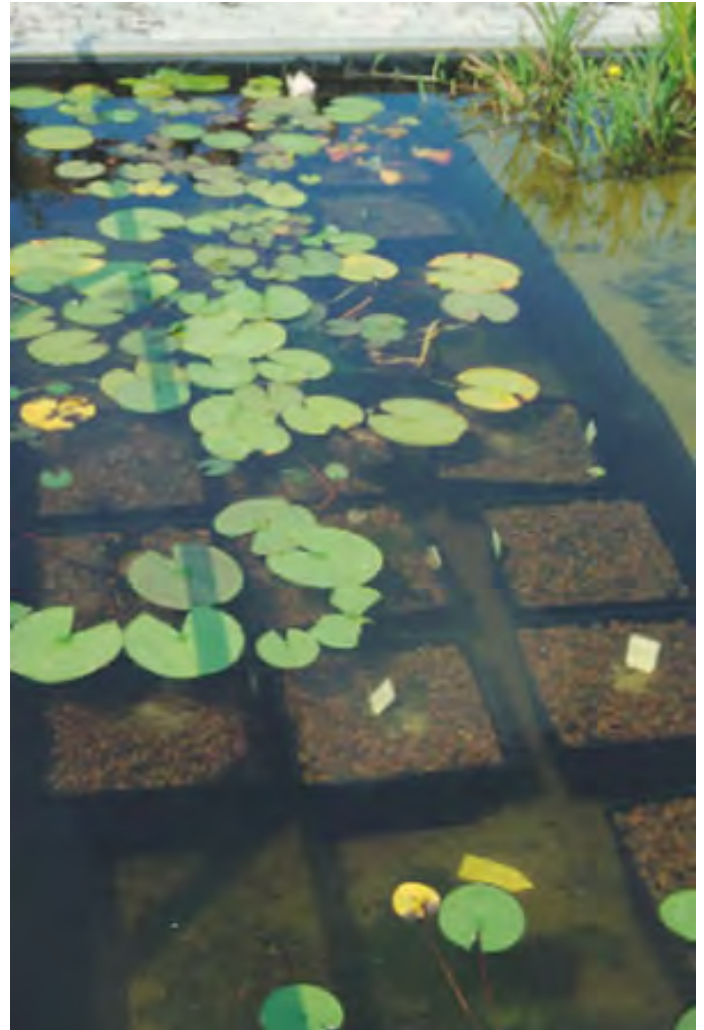
Velen vinden een vijver zonder waterlelies geen vijver. Enerzijds zijn er de frisgroene drijvende bladeren die al een attractie op zich vormen. Deze variëren in grootte: van grote borden tot kleine schijfjes. De bladeren spelen een belangrijke rol tegen algenvijver vorming. Ze verminderen de hoeveelheid algen in vijvers doordat ze het wateroppervlak beschaduwen en licht weren. Bovendien vormen de bladeren goede schuilplaatsen voor vijvervissen. Hoewel de prachtige bloemen van de waterlelie nooit langer dan 4 à 5 dagen bloeien, worden ze telkens door nieuwe vervangen. De stengel rolt zich daarna op en draait waardoor de gesloten bloem onder water belandt. Sommige soorten veranderen ook van kleur naarmate ze ouder worden.

Zonnige en stilstaande plaats voor waterlelies

Alle waterlelies vragen een zonnige plaats om goed te bloeien. Ze openen hun bloemen slechts volledig als de zon schijnt. Daarnaast is het belangrijk dat lelies niet in de buurt van fonteintjes of watervallen geplant worden, aangezien ze van nature in stilstand water groeien.

Juiste diepte voor waterlelies

De diverse liliesoorten verschillen op het vlak van plantdiepte: variërend van 15 centimeter diep tot meer dan 1 meter. Je kan de waterlelie geleidelijk laten zakken over een periode van enkele jaren, maar het is beter ze meteen op de juiste diepte te plaatsen.

Waterlelies planten

De ideale periode om waterlelies in de vijver te planten loopt van april tot september. In die maanden worden ze verkocht in kleine potten. Voor je ze inbedt in je vijver moet je waterlelies verpotten.

Hoe plaats je een lelie in een mand?

- Vul de mand met leem of een waterplantenmengeling van goede kwaliteit.

- Plaats er dan de waterlelie in waarbij je de diepte goed in de gaten houdt. De waterplant moet zo geplant worden dat de groeipunt op het grondniveau komt.

- Druk de aarde vervolgens stevig aan.

- Eindig met een dunne laag grind over de aarde om te vijver vermijden dat de grond wegspoelt.

Hoe ga je vervolgens te werk?

- Leg enkele spades grind op de vijverbodem ter bescherming van de folie.

- Plaats daar enkele bakstenen op.

- Plaats daarop de vijvermand met de waterlelie in. In grote vijvers kan je waterlelies rechtstreeks in de modder op de bodem planten.

Waterlelies verzorgen

Eens aangeplant vraagt de waterlelie weinig onderhoud behalve het verwijderen van oude bladeren in de herfst. In ondiepe vijvers hebben kleine waterlelies extra bescherming nodig in de winter, omdat het wateroppervlak gemakkelijk kan bevriezen.

Wanneer bladeren boven het wateroppervlak uitrijzen, en de bloemen overschaduwen is het tijd om de waterlelies te scheuren.

Zorg voor een isolatielaag tijdens koude nachten.

Waterlelies bemesten

In de handel zijn speciale mesttabletten voor waterlelies te koop. Je bemest deze vijverplanten best 2 keer per jaar waarbij je de tabletten in de grond drukt aan de basis van de waterlelie.

Waterlelies vermeerderen

Ongeveer elke 5 jaar moet je waterlelies delen. Rond dat tijdstip tonen ze meestal bladeren die boven het wateroppervlak uitrijzen, waardoor ze de bloemen overschaduwen.

Hoe ga je te werk?

- Haal de hele plant in de lente uit het water en spoel er alle aarde af.
- Gebruik een scherp mes om een deel rhizoom los te maken met een krachtig groeipunt.
- Pot de plantdelen afzonderlijk op.

Bloeiende waterlelies

Waterlelies kunnen er een tijdje over doen vooraleer ze zich thuis voelen in de vijver en beginnen bloeien. Een te diepe plaatsing is de meest voorkomende reden voor niet-bloeiende waterlelies. Daarnaast zijn er fonteintjes vijver en watervallen die te veel deining in het water veroorzaken. Wil je sterke waterlelies, dan kan je het eerste jaar de

bloemen best verwijderen zodat je de plant de kans geeft om zich vestigen en aan te slaan in zijn nieuwe omgeving. In de volgende jaren hoef je de uitgebloeide leliebloemen niet meer te verwijderen. Snijd ze 20 centimeter boven het wateroppervlak af. De stengels zijn immers hol en kunnen rotten als er water in komt.

Plagen en ziektes bij waterlelies

Waterlelies kan je redelijk probleemloos in je vijver laten groeien. Ze kunnen aan enkele plagen en ziektes leiden, maar doorgaans zijn deze oppervlakkig waardoor ze weinig permanente schade toebrengen aan de planten. Wees voorzichtig als je chemische producten gebruikt als je vissen in je vijver hebt. Als je last hebt van bladluizen op bladeren en/of bloemen, bespuit ze dan met een waterstraal zodat ze in het water belanden. De vissen houden van deze snack. Sommige vlinders kunnen een lastige plaag vormen tijdens de zomer: ze leggen hun eitjes op de rand van de bladeren. Hieruit groeien larven die langwerpige beten vormen. Ook een bepaald type mug verscheurt de bladeren, maar dat komt minder vaak voor. Je kan deze insecten gemakkelijk van de lelie plukken, ook de vissen zullen helpen om hun aantal in te perken. Kroonrot is de meest ernstige ziekte waaraan waterlelies kunnen leiden. De bladeren verkleuren rood, krullen om en worden bros. Vooral jonge waterlelies kunnen hieronder lijden. De enige oplossing is de plant boven water halen en ze in een emmer met fungicide onderdompelen. Let op, na deze behandeling moet je de plant grondig spoelen voor je hem terug in de vijver plaatst.